

**PROGRAMMA VOOR DE ONDERSTEUNING
VAN ACTIVITEITEN DIE EROP GERICHT ZIJN
KINDEREN EN JONGEREN TE BEGELEIDEN
BIJ HUN SHOLING EN HEN BURGERZIN BIJ
TE BRENGEN (PBSB)**

**Projectoproep van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest**

I. ALGEMENE CONTEXT

1) KINDEREN EN JONGEREN (OPNIEUW) OP DE SCHOOLBANKEN KRIJGEN - EEN NOODZAAK

Schoolverzuim terugdringen is zowel op nationaal als op Europees niveau een van de prioriteiten en doelstellingen. Volgens een rapport van 2019 is dat belangrijk “omdat degenen die onderwijs en opleiding verlaten voordat ze een diploma hoger onderwijs hebben gehaald, zullen kampen met lagere arbeidsparticipatie en lagere deelname aan volwassenenonderwijs¹”.

Schoolverzuim vormt een grote uitdaging in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2019 bedroeg het aandeel jongeren tussen 18 en 24 jaar die hoogstens een diploma lager secundair onderwijs hadden behaald en geen onderwijs of opleiding meer volgden, 11,8 %, tegenover 8,4 % voor heel België². Meer dan 25 % van het totale aantal leerlingen in Brussel in het secundair onderwijs kijkt ook tegen twee jaar leerachterstand aan. Voor de eerste graad van het secundair onderwijs bedraagt dat percentage zelfs al 9 %². Dit zijn zorgwekkende cijfers. Bovendien heeft de coronacrisis de problemen op school nog versterkt (talrijke afwezigheden, leerachterstand, versterking van het gevoel van mislukking, demotivatie, afname van het welzijn enz.). Het schoolverzuim in Brussel is de afgelopen maanden daardoor nog toegenomen.

2) ROL VAN HET BRUSSELS GEWEST

Het Brussels Gewest heeft op meerdere vlakken een rol te spelen om deze evolutie tegen te gaan. De wijk waar de jongere leeft, de sociaaleconomische status van zijn gezin, de vrienden waarmee hij optrekt, zijn school en ten slotte zijn eigen karakter zijn allemaal risicofactoren met betrekking tot het schoolverzuim. Het beleid dat in dit verband moet worden uitgewerkt, behoort dus niet alleen tot de gemeenschaps-, maar ook tot de gewestelijke bevoegdheden. De strijd tegen schoolverzuim is een van de prioriteiten van de Brusselse Regering. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest keurde op 26 april 2018 een hervorming goed van het gewestelijke beleid op het vlak van de ‘strijd tegen het schoolverzuim’ en werkt daarom samen met zijn partners (de 19 gemeentelijke preventiediensten en de actoren op het terrein) aan een gemeenschappelijke strategie tegen het schoolverzuim die de ambitie heeft dat er “voor iedereen die opgroeit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of er schoolloopt er een kwalitatieve leer- en leefomgeving gecreëerd wordt die het mogelijk maakt om een succesvolle³ schoolloopbaan te kunnen uitbouwen”.

Meer informatie over de rol van het Gewest en de Gewestelijke Strategie vindt u op: <http://schoolinschakeling.brussels/actoren/rol-van-het-brussels-gewest>.

---

1 Europese Unie, Onderwijs- en opleidingsmonitor 2019. België, augustus 2019, pp. 19-20.

2 Bron BISA

3 In deze context bedoelt men met de leeromgeving niet alleen de school, maar ook het gezin en de wijk, die in de eerste plaats een informele leeromgeving vormen. Voor kinderen en jongeren is een degelijke leeromgeving zowel betekenisvol (de kinderen en de jongeren ervaren wat ze leren als relevant en dus ook als boeiend en inspirerend), als veilig en ruim (in die zin dat met de term leeromgeving zowel formele als informele vormen van leren wordt bedoeld).

3) OPDRACHTEN VAN DE DIENST SCHOLEN VAN PERSPECTIVE.BRUSSELS

De Dienst Scholen van perspective.brussels werd door de Brusselse Regering bevestigd als referentiegesprekspartner voor de sturing van alle initiatieven die het Gewest uitwerkt ter ondersteuning van het onderwijs (Brussels programma voor onderwijs en kinderopvang als onderdeel van de strategie Go4brussels 2030). De belangrijkste opdrachten van deze dienst op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaan erin om acties te voeren in de strijd tegen het schoolverzuim, projectleiders te begeleiden om plaatsen in de scholen te creëren, de monitoring van het aanbod en de vraag van de scholen te verzekeren, de stedelijke integratie van de scholen via het Schoolcontract te versterken en de kwaliteit van de infrastructuur en de uitrustingen van de scholen te verbeteren.

Op het vlak van de strijd tegen schoolverzuim is de Dienst Scholen verantwoordelijk voor het beheer van de drie gewestelijke programma's: het PSV (Preventieprogramma tegen Schoolverzuim, het **PBSB (Programma voor de ondersteuning van activiteiten die erop gericht zijn kinderen en jongeren te begeleiden bij hun scholing en hen burgerzin bij te brengen)** en het gpS (gemeentelijk Preventieplan tegen Schoolverzuim (de voormalige prioriteit 4 'strijd tegen schoolverzuim' van de Plaatselijke Preventie- en Buurtplannen). In het kader van die meerjarige programma's worden subsidies toegekend aan de verenigingssector en de gemeenten ter ondersteuning van hun activiteiten in de strijd tegen schoolverzuim.

De Dienst Scholen van perspective.brussels doet hiermee overigens nuttige ervaring op met betrekking tot de strijd tegen schoolverzuim, waarvan ook de verschillende autoriteiten en betrokken partijen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen profiteren in de vorm van nuttige en gecentraliseerde informatie. Op de website www.schoolinschakeling.brussels vindt u verschillende soorten informatie: definities, indicatoren, lijst van actoren, lijst van door het Gewest ondersteunde projecten, documentatie en pedagogische tools enz.

De Dienst Scholen kreeg van de Brusselse Regering ook de opdracht om het project 'sociale integratie en inclusie' van de Jongerengarantie in het kader van Strategie 2030 te sturen⁴. Dit project beoogt de begeleiding en het aanbod van het onderwijs van de tweede kans met de bedoeling om meer jongeren aan een getuigschrift te helpen dat minstens gelijkwaardig is aan het niveau van het hoger secundair onderwijs, de preventie en de strijd tegen het schoolverzuim bij jongeren ouder dan 15 jaar en de ontwikkeling van gepersonaliseerde acties bestemd voor en samen met de jongeren in een kwetsbare situatie met de bedoeling om hen aan te sporen om een duurzaam professioneel levensproject uit te werken. In de praktijk betekent dit dat de Dienst Scholen de acties op dit vlak monitort en partners samenbrengt.

Meer informatie over de opdrachten van de Dienst Scholen van perspective.brussels over schoolinschakeling vindt u op: <https://be-ecole.brussels/> www.schoolinschakeling.brussels

---

⁴ Het regeerakkoord voor 2019-2024 legt de basis voor een Strategie 2030 in het verlengde van de Strategie GO4Brussels 2025: <http://go4.brussels/>.

II. PROJECTOPROEP

1) OPDRACHT VAN HET PBSB

Het PBSB is bedoeld om projecten te ontwikkelen voor de begeleiding bij scholing en burgerzin van kinderen en van jongeren door financiële middelen ter beschikking te stellen van de betrokken vzw's. De gewestelijke subsidie is erop gericht om de gelijkheid op het vlak van scholing te versterken door ondersteuning te bieden aan de kinderen en de jongeren die er niet kunnen van genieten wegens hun zwakke materiële omstandigheden of het ontbreken van geschikte omkadering in het gezin. Via het PBSB wil het Gewest bij de jongeren ook hun vermogen ontwikkelen om op een harmonieuze manier in de samenleving samen te leven en hun vermogen om zich niet alleen als persoon, maar ook als burger te ontplooiën.

Het is ook de bedoeling om samen met de ouders een samenwerkings- en netwerkdynamiek te bevorderen tussen de verschillende lokale en supralokale actoren in de strijd tegen het schoolverzuim in het Brussels Gewest.

2) OPROEPCRITERIA

1. Begunstigden

Deze projectoproep is bestemd voor alle Franstalige en Nederlandstalige instellingen met een vzw-statuut die actief zijn op het vlak van de ondersteuning voor de scholing en de burgerzin op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2. Specifieke doelstellingen

De projecten die in het kader van deze projectoproep worden ingediend, moeten aan één of meerdere van de volgende drie specifieke doelstellingen beantwoorden:

- Doelstelling 1: Het pedagogische engagement van de kinderen en van de jongeren ondersteunen en aanmoedigen
- Doelstelling 2: De psychosociale capaciteiten van de kinderen en van de jongeren ontwikkelen en hun welzijn versterken
- Doelstelling 3: De ontwikkeling bevorderen van 'CRACS', Actieve, Kritische en Solidaire Verantwoordelijke Burgers

Specifieke doelstelling 1: Het pedagogische engagement van de kinderen en van de jongeren ondersteunen en aanmoedigen		
Voorbeelden	van	- Ondersteuning voor school: hulp bij taken, bemiddeling, mentoring, methodologie/leren om te leren, leertaal enz.;

	<ul style="list-style-type: none"> - Activiteiten om leerlingen te helpen om hun getuigschrift basisonderwijs, CE1D, diploma secundair onderwijs te behalen (met inbegrip van vakantiestages met een duidelijke pedagogische doelstelling zoals 'GBO behalen'); - Individuele opvolging/schoolcoaching; - Inrichting van 'study spaces' voor de kinderen/jongeren; - Activiteiten die bedoeld zijn om informatie over het schoolsysteem en/of studiekeuze te verstrekken.
Specifieke doelstelling 2: De psychosociale capaciteiten van de kinderen en van de jongeren ontwikkelen en hun welzijn versterken	
Voorbeelden van activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - Activiteiten gericht op emancipatie, versterking van het zelfvertrouwen, motivering, assertiviteit of geweldloze communicatie; - Activiteiten die de psychosociale capaciteiten en het welzijn van het kind/de jongere verbeteren zoals sport en studie, psychomotriciteit of kunst- en cultuurprojecten; - Activiteiten in de strijd tegen (cyber)pesten.
Specifieke doelstelling 3: De ontwikkeling bevorderen van 'CRACS', Actieve, Kritische en Solidaire Verantwoordelijke Burgers	
Voorbeelden van activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - Burgeracties: verdeling van voedselpakketten door jongeren aan kansarmen, activiteiten met de bedoeling om het EHBO-brevet te behalen enz. - Activiteiten die de samenhang in de wijk bevorderen: samenstellen van een wijkkrant, organisatie van een wijkfeest enz.; - Acties die de relatie met andere actoren verbeteren (school, wijkvereniging enz.): activiteiten in verband met geweldloze communicatie, bemiddeling enz.; - Activiteiten met het oog op de sensibilisering voor 'fake news' en de risico's van het gebruik van sociale netwerken.

3. Gemeenschappelijke kenmerken van de projecten

- De activiteiten moeten plaatsvinden **buiten de lesuren** en kunnen **tussen de weekends en de verlofdagen** plaatsvinden. Indien dat door het project wordt verantwoord, zal echter worden toegestaan dat bepaalde activiteiten tijdens de lesuren plaatsvinden:
- De activiteiten die in het kader van deze projectoproep worden ingediend, moeten: **gratis of tegen een verlaagde prijs** worden aangeboden voor de begunstigden⁵;
- De projecten die in het kader van deze projectoproep worden ingediend, moeten gericht zijn **op de behoeften van de kinderen en de jongeren die in moeilijke omstandigheden leven** en die het meest worden blootgesteld aan het risico op schoolverzuim. Die jongeren moeten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen of les volgen aan een school die in het gewest gelegen is.

⁵ Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is het de hoogste prioriteit om de zwaksten in staat te stellen om aan de activiteiten deel te nemen. Afhankelijk van het project kan een bescheiden bijdrage worden gevraagd.

- De projecten moeten de **mix van doelgrepen, de gelijkheid van kansen en de diversiteit** bevorderen en moeten toegankelijk zijn voor het grootste aantal begunstigden zonder dat daarbij wordt gediscrimineerd;
- De projecten moeten plaatsvinden **binnen de schoolinfrastructuren of in externe infrastructuur ten opzichte van de school**. De activiteiten die binnen de schoolinfrastructuren worden georganiseerd, moeten openstaan voor allen en niet alleen voor de leerlingen van die school.

4. Administratief ontvankelijkheidscriterium

- Als het project waarvoor een subsidie wordt aangevraagd, reeds een subsidie kreeg toegewezen in het kader van de projectoproep PBSB 2019-2021 en het een negatieve evaluatie van de Dienst Scholen heeft ontvangen bij de uitvoering, is het niet ontvankelijk.
- **Er kan slechts één project** per vzw worden ingediend voor de periode van drie jaar;
- De projecten die in het kader van deze projectoproep worden ingediend, moeten op een **looptijd van drie jaar gebaseerd** zijn. Elk project moet de activiteiten specificeren die per jaar worden georganiseerd - en dan meer bepaald voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Bij elk project wordt een beknopt budget gevoegd dat gespreid is over de 3 betreffende jaren;
- Het subsidieaanvraagdossier is volledig:
  - behoorlijk ingevuld en ondertekend kandidaatsformulier;
  - verwacht budget van de vzw voor 2022;
  - budget van het project, verdeeld over 2022-2023-2024;
  - statuten van de vzw;
  - recentste rekeningen van de vzw die ter griffie werden ingediend;
  - bewijsstuk van de bank van het bankrekeningnummer van de vzw. Dit bewijsstuk kan twee vormen aannemen: hetzij een attest dat door uw bank werd uitgereikt, hetzij een eenvoudig bankuittreksel waarop duidelijk wordt weergegeven dat u de houder van de rekening bent;
  - in het geval van een partnership met een andere instelling moet verplicht een partnershipovereenkomst bij het dossier worden gevoegd. Als het partnership nog niet bestaat op het moment dat het project wordt ingediend, moet een door alle betrokken partijen ondertekende intentieverklaring naar de Dienst Scholen worden verzonden.

5. Selectiecriteria van de projecten

De Brusselse Regering selecteert de projecten op basis van de analyse van de ontvankelijke projecten. De Gewestelijke Regering van Brussel zal de projecten selecteren met de hoogste score en houdt daarbij rekening met een evenwichtige geografische verdeling van de projecten binnen de ZSH en de wijken buiten de ZSH die met bijzondere moeilijkheden worden geconfronteerd.

De analyse van de projecten wordt uitgevoerd door de Dienst Scholen van perspective.brussels in het kader van een comité van experts:

- Voor de projecten die onder de bevoegdheid van de Nederlandstalige structuren vallen, voert de Dienst Scholen van perspective.brussels de analyse uit in samenwerking met de VGC.
- Voor de projecten die onder de bevoegdheid van de Franstalige structuren vallen, voert de Dienst Scholen van perspective.brussels de analyse uit in samenwerking met de ONE en de COCOF (dienst sociale cohesie).

Alleen de ontvankelijk verklaarde dossiers worden door de comités geanalyseerd.

Indien de som van de gevraagde subsidies (eventueel herzien door de Dienst Scholen) hoger ligt dan het beschikbare budget, zullen de projecten die aan de administratieve ontvankelijkheidscriteria voldoen, op basis van de volgende criteria op **100 punten** beoordeeld worden:

1. De overeenstemming van het project met de **specifieke doelstellingen** en de **gemeenschappelijke kenmerken** die door de projectoproep worden nagestreefd (weging 50 punten).
De doelgroep, de relevantie en de coherentie van de voorgestelde acties, de identificatie van de risico's en de mechanismen voor het risicobeheer door de projectleider en de haalbaarheid van de activiteiten rekening houdend met de beschikbare middelen voor het project, zijn allemaal elementen waarmee ook rekening wordt gehouden bij de analyse.
Elk project dat minder dan 25 punten krijgt, wordt onmiddellijk verworpen.
2. De ontwikkeling van het project in **partnership** (weging 10 punten).
Het project wordt beschouwd als ontwikkeld in partnership wanneer bij de realisatie scholen en/of lokale partners uit de educatieve, culturele, sociale of jeugdsector worden betrokken.
Projecten met minstens 1 partnership krijgen een score van 5 punten.
Projecten met 2 partnerships of meer krijgen een score van 10 punten.
3. De deelname van de **ouders** (weging 10 punten).
De projecten die de ouders op een **actieve manier** bij de verwezenlijking betrekken, krijgen een score van 10 punten.
4. **Proefprojecten** (weging 5 punten):
Het project wordt als een proefproject beschouwd als het bij wijze van proef of experiment wordt uitgevoerd en het gemakkelijk kan worden herhaald of overgezet.
Proefprojecten krijgen een score van 5 punten.
5. **'Kleinschalige projecten'** (weging 5 punten):
Een project wordt als een 'kleinschalig project' beschouwd indien het door zeer kleine verenigingen wordt gedragen.
'Kleinschalige projecten' krijgen een score van 5 punten.
6. **Ligging** van het project (weging 20 punten).⁶
Als de activiteiten die dankzij het project worden uitgevoerd, plaatsvinden in een wijk waar:

---

⁶ U kunt de kenmerken van de wijk verifiëren waarin het project zal worden ontwikkeld via de wijkmonitoring: <https://wijkmonitoring.brussels>

- het aandeel van 0-17-jarigen in de totale bevolking in 2019 meer dan 22 % bedroeg, krijgt het project een score van 5 punten;
- het aandeel sociale woningen (aantal sociale woningen/100 gezinnen) in 2019 meer dan 5 % bedroeg, krijgt het project een score van 5 punten;
- het aandeel van jongeren van minder dan 18 jaar in 2016 afkomstig was uit een gezin zonder inkomen uit arbeid meer dan 16 % bedroeg, krijgt het project een score van 5 punten;
- het aandeel van de jongeren bij de werkzoekenden in 2019 meer bedroeg dan 10,5 %, krijgt het project een score van 5 punten.

Voor de projecten waarvan de activiteiten op verschillende locaties plaatsvinden, zal de beoordeling per locatie van activiteit worden uitgevoerd. Het gemiddelde van de verschillende waarden doet dienst als basis voor het antwoord op de vraag of er al dan niet punten worden toegekend.

3) ADMINISTRATIEVE EN FINANCIËLE PROCEDURES

1. Beschikbaar krediet en subsidiebedrag

Voor de periode van 2022-2024 is voor de projectoproep € 1.500.000 beschikbaar.

Daarbij is 80 % van het budget voorbehouden voor Franstalige projecten en 20 % voor Nederlandstalige projecten.

Voor de Franstalige projecten zal de toegekende **jaarlijkse financiële ondersteuning maximaal € 20.000 per project** bedragen.

2. Uitbetaling

Onder voorbehoud van wijziging wordt de subsidie op basis van het volgende schema in 4 schijven uitbetaald:

2022	2023	2024	2025
Schijf 1: 30 %	Schijf 2: 30 %	Schijf 3: 30 %	Schijf 4: 10 %

Schijf 1 van de subsidie wordt op basis van een schuldvordering uitbetaald.

De schijven 2 en 3 worden uitbetaald na goedkeuring van het jaarlijkse opvolgingsverslag van het project, bewijsstukken in verband met het project en een schuldvordering.

Schijf 4 (saldo van de subsidie) wordt uitbetaald na goedkeuring van het definitieve evaluatieverslag van het project, bewijsstukken in verband met het project en de verzending van een schuldvordering.

3. Toelaatbare uitgaven

De projectoproep heeft betrekking op de financiering van activiteiten die plaatsvinden tussen **01/01/2022 en 31/12/2024**.

Toelaatbare uitgaven zijn personeelskosten en werkingskosten die verband houden met de uitvoering van het project.

4. Procedure en planning

Het kandidaatsdossier (kandidaatsformulier en de verschillende bewijsstukken vermeld bij de administratieve ontvankelijkheidscriteria) moet ten laatste op 15/06/2021 aan de Dienst Scholen van perspective.brussels worden bezorgd.

Het kandidaatsdossier moet online via IRISBox via de volgende link worden ingevuld: <https://irisbox.irisnet.be/irisbox/formulier/perspectivebrussels/kandidaatsformulier-pbsb-2022-2024>.

Alleen de online ingevulde dossiers worden in aanmerking genomen.

Elk schriftelijk verzoek om bijkomende informatie (via e-mail of per post) vanwege de Dienst Scholen van perspective.brussels moet binnen de tien werkdagen worden beantwoord.

De aanvrager verbindt zich ertoe om de Dienst Scholen van perspective.brussels onmiddellijk op de hoogte te brengen als wordt afgezien van het ingediende project of als het project wordt stopgezet.

Uiterste datum voor de indiening van de projecten door de vzw's bij de Dienst Scholen	15/06/2021
Selectie van de projecten door de Regering	November 2021
Start van de projecten	01/01/2022
Einde van de projecten	31/12/2024
Evaluatiemomenten van de projecten	Jaarlijks en na de afsluiting van de periode waarop deze oproep betrekking heeft.

5. Evaluatie

Het opvolgingsrapport van de jaarlijks uitgevoerde activiteiten wordt opgesteld op basis van het model dat door de Dienst Scholen van perspective.brussels aan de begunstigen wordt bezorgd. Daarin worden de kwalitatieve en kwantitatieve elementen opgenomen, waaronder minstens de indicatoren die op het formulier worden vermeld (verwezenlijkings- en resultaatsindicatoren)

De gesubsidieerde vzw aanvaardt ook het bezoek en de controle van het project door een vertegenwoordiger van de Dienst Scholen van perspective.brussels.

Teneinde ook het woord te geven aan de deelnemers (kinderen/jongeren, ouders, vrijwilligers enz.) en de projectleiders, moet elk jaar ook een vragenlijst voor een tevredenheidsenquête worden ingevuld.

Voor de indiening van de beoordelingen wordt de volgende planning gehanteerd:

April 2023 – jaarlijks opvolgingsrapport van het project en bewijsstukken in verband met het project

April 2024 – jaarlijks opvolgingsrapport van het project en bewijsstukken in verband met het project

April 2025 – definitief evaluatierapport van het project en bewijsstukken in verband met het project

4) PRAKTISCHE INLICHTINGEN

Marie-Eve Joret – projecten (Sint-Agatha-Berchem, Evere, Ganshoren, Elsene, Jette, Koekelberg, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Joost-ten-Node en Schaarbeek): 02/435.42.94 • mejoret@perspective.brussels

Catherine Dauvister – projecten (Anderlecht, Oudergem, Brussel-Stad, Etterbeek, Vorst, Sint-Gillis, Ukkel, Watermaal-Bosvoorde, Sint-Pieters-Woluwe en Sint-Lambrechts-Woluwe): 02/435.42.35 • cdauvister@perspective.brussels

Nadia El Moussati – administratie en financiën: 02/435.43.18 • nelmoussati@perspective.brussels

Julie Lumen – directrice van de Dienst Scholen: 02/435.42.93 • jlumen@perspective.brussels

4) BIJLAGEN

Verwacht budget

Voorbeelden - partnerschap: Overeenkomst en intentieverklaring

Controle op subsidies